

Početna Stranica > ... > Vaša Prava > Žrtve Kaznenih Djela > Prava Žrtava Kaznenih Djela (po Zemljama) > 2 - Prijavljivanje kaznenog djela i moja prava tijekom istražnog ili sudskog postupka

2 - Prijavljivanje kaznenog djela i moja prava tijekom istražnog ili sudskog postupka

Kako mogu prijaviti kazneno djelo?

Svatko može prijaviti kazneno djelo.

Kaznena djela obično se prijavljuju tužitelju ili istražnom tijelu:

- osobno (pisanim ili usmenim putem) – usmene prijave bilježi predstavnik tijela koji će vas pitati o elementima i okolnostima kaznenog djela počinjenog protiv vas, identitetu počinitelja kaznenog djela i bilo kakvim dokazima koje posjedujete
- telefonom – policija upravlja besplatnom dežurnom telefonskom linijom pod nazivom „Telefonski svjedok” putem koje svjedoci i žrtve mogu anonimno prijaviti kaznena djela. Broj je besplatne dežurne telefonske linije 003680555111 i dostupna je 24 sata dnevno, a prijave zaprimaju suradnici središnje policijske postaje u Budimpešti. Više informacija o dežurnoj telefonskoj liniji na mađarskom je jeziku dostupno na službenim internetskim stranicama Mađarske policije na <http://www.police.hu/en>
- bilo kojim drugim sredstvom komunikacije, uključujući pozivom na pozivni broj EU-a za hitne slučajeve: 112.

Prijave mogu prihvatiti i druga tijela ili sudovi, koji su obvezni poslati ih istražnom tijelu. Ako je na temelju prijave potrebno poduzeti hitne mjere, ona se mora prihvatiti.

Sve se podnesene prijave odmah evidentiraju.

Prijavu možete podnijeti anonimno, što znači da ne morate dostaviti svoje identifikacijske ili kontaktne podatke. U svojoj prijavi morate navesti pojedinosti o kaznenom djelu. Ne postoji poseban obrazac koja tijela zahtijevaju za prijavljivanje kaznenih djela.

Ne postoji izričit rok za prijavljivanje kaznenog djela, ali nadležna tijela odbit će vašu prijavu ako je podnesete nakon određenog razdoblja. To razdoblje (takozvani rok zastare) obično je jednako najduljem razdoblju kazne za predmetno kazneno djelo i iznosi najmanje pet godina.

Za neka kaznena djela morate podnijeti i privatni podnesak, odnosno izjavu u kojoj izričito zahtijevate da počinitelj bude kažnjen, a rok je za podnošenje privatnog prijedloga 30 dana nakon što saznate identitet počinitelja kaznenog djela.

Kako mogu saznati u kojoj je fazi moj predmet?

Podnositelja prijave ili žrtvu, ako ona nije podnijela prijavu, ali je njezin identitet poznat, obavješćuje se o pokretanju istražnog postupka.

Podnositelja prijave i građanskopravnu stranku mora se obavijestiti o odbijanju prijave.

Sud će odlučiti i obavijestiti vas o sljedećem:

- odbijanju vašeg zahtjeva da postanete zamjenski privatni tužitelj
- okončanju postupka ako istraga naložena na temelju prijave koju ste podnijeli kao privatni tužitelj nije bila uspješna.

Policija ili tužitelj moraju vas tijekom istrage obavijestiti o sljedećem:

- istražnim radnjama
- imenovanju vještaka u predmetu
- izdavanju zabrane približavanja protiv počinitelja kaznenog djela.

Kao žrtva kaznenog djela imate niz povlastica zahvaljujući kojima možete dobiti informacije o istražnom postupku:

- možete biti prisutni (ali vaša prisutnost nije obvezna) na saslušanju vještaka, pregledu poprišta ili predmeta, dokaznim radnjama i obavljanju prepoznavanja te bi vas trebalo obavijestiti o tim radnjama, ali takva obavijest može izostati ako je to opravdano hitnošću istražne radnje i mora izostati ako se zaštita osobe uključene u postupak ne može jamčiti na neki drugi način
- možete pregledati zapisnik bilo koje istražne radnje kojoj možete prisustvovati, a druge spise možete pregledati samo ako to nije u suprotnosti s interesima istrage
- ako je riječ o istražnim radnjama u kojima je vaša prisutnost obvezna ili kojima možete prisustvovati, uz vas mogu biti prisutni i vaš zastupnik, osoba u pratnji i, ako se time ne narušavaju interesi postupka, punoljetna osoba koju ste vi imenovali; ako vas se ispituje kao svjedoka, punoljetna osoba koju ste imenovali isto tako može biti uz vas zajedno s odvjetnikom koji zastupa vaše interese
- imate pravo da vas se na vaš zahtjev u pogledu kaznenog djela koje je povezano s vama obavijesti o sljedećem:
 - o puštanju optuženika ili njegovu bijegu iz istražnog zatvora
 - o uvjetnom otpustu, konačnom puštanju ili bijegu, kao i o prekidu izvršavanja kazne zatvora osobe osuđene na određenu kaznu zatvora
 - puštanju ili bijegu osobe osuđene na pritvor, kao i prekidu izvršavanja kazne pritvora
 - puštanju ili bijegu osobe koja je na prisilnom liječenju
 - puštanju, odlasku bez dopuštenja i uvjetnom puštanju osobe koja je na prisilnom liječenju
 - u slučaju obrazovanja maloljetnih počinitelja kaznenog djela, privremenom ili trajnom puštanju, napuštanje ustanove bez dopuštenja i prekidu obrazovanja maloljetnih počinitelja kaznenog djela
- možete dobiti preslike stručnih mišljenja i spisa o istražnim radnjama kojima zakonski možete prisustvovati; druge preslike možete dobiti samo ako to nije u suprotnosti s interesima istrage i tek nakon što date svoj iskaz u svojstvu svjedoka; nakon završetka postupka na zahtjev možete dobiti preslike svih spisa koje su izradili policija ili tužitelj
- nakon završetka istrage možete pregledati predmetne spise, podnijeti zahtjeve i dostaviti primjedbe.

Imam li pravo na pravnu pomoć (tijekom istražnog ili sudskog postupka)? Pod kojim uvjetima?

Da.

Država u kaznenom postupku odobrava sljedeće vrste pomoći u okviru besplatne pravne pomoći:

- osobno oslobođenje od podmirivanja troškova za zamjenske privatne tužitelje
- usluge zastupanja zakonskog zastupnika u postupku za oštećene strane, privatne tužitelje, privatne strane i ostale zainteresirane strane, kao i za zamjenske privatne tužitelje.

Imate pravo na takvu pomoć ako se smatra da vam je potrebna u skladu s odredbama Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći, ali pravo na usluge zastupanja skrbnika u postupku odobrava se samo žrtvama, privatnim tužiteljima i drugim zainteresiranim stranama kojima je to potrebno jer zbog složenosti predmeta, nedovoljne pravne stručnosti ili drugih osobnih okolnosti ne bi mogli djelotvorno isticati svoja postupovna prava u slučaju da u postupku sudjeluju osobno.

Zahtjevi za pomoć mogu se podnijeti službi za besplatnu pravnu pomoć dostavljanjem jednog primjerka obrasca predviđenog za tu svrhu, a podnositelj zahtjeva mora priložiti dokumente i/ili službene potvrde kojima se dokazuje da ispunjava uvjete za pomoć ili mora predočiti službenu ispravu kojom se dokazuje da ispunjava uvjete za pomoć.

Zahtjevi za pomoć mogu se podnijeti službi za besplatnu pravnu pomoć najkasnije tijekom raspravne faze kaznenog postupka prije sjednice odjela suda koja se održava radi donošenja konačne odluke.

Ako vam služba za besplatnu pravnu pomoć odobri korištenje besplatnom pravnom pomoći, možete odabrati pružatelja usluga besplatne pravne pomoći iz registra predviđenog za tu svrhu.

Mogu li tražiti nadoknadu troškova (za sudjelovanje u istražnom/sudskom postupku)? Pod kojim uvjetima?

Da.

Ako u postupku sudjelujete kao žrtva, privatni tužitelj, zamjenski privatni tužitelj ili građanskopravna stranka, vi ili vaši zastupnici dobit ćete povrat za sljedeće troškove:

- troškovi putovanja i smještaja
- troškovi mišljenja vještaka kojeg ste pozvali sami uz pristanak tužitelja/suda
- troškovi izrade potpune ili djelomične videozapisa ili audiozapisa postupka / stenografskog zapisa
- troškovi izrade jedne preslike predmetnih spisa
- troškovi komunikacije (telefon, telefaks, pošta, drugo)
- naknada troškova zastupanja.

Izravne troškove vas i vaših zastupnika, kao i naknade troškova zastupanja unaprijed plaćate vi bez obzira u kojem svojstvu sudjelujete u postupku.

Na zahtjev možete dobiti povrat troškova nastalih na temelju vašeg sudjelovanja u postupku u svojstvu svjedoka (troškovi putovanja, smještaja i hrane, troškovi povezani s uzimanjem slobodnih dana na radnom mjestu).

Troškovi putovanja: troškovi koji su stvarno nastali u pogledu putovanja od mjesta boravišta svjedoka do mjesta gdje se održava saslušanje i povratnog putovanja.

Troškovi smještaja: ako je saslušanje svjedoka počelo u vrijeme za koje je bilo potrebno da svjedok od mjesta boravišta do mjesta saslušanja putuje tijekom noći, svjedok će dobiti povrat troškova smještaja u komercijalnom smještajnom objektu ili obiteljskom odmaralištu.

Troškovi hrane: troškovi hrane bit će isplaćeni svjedoku ako ima pravo na povrat troškova smještaja ili ako je cijelo putovanje od mjesta boravišta do mjesta saslušanja i povratno putovanje dulje od šest sati unutar jednog dana.

Troškovi povezani s uzimanjem slobodnih dana na radnom mjestu: svjedok koji nema pravo na plaćanje za razdoblje tijekom kojeg je za saslušanje uzeo slobodne dane na radnom mjestu ima pravo na povrat od 1,5 % najniže satnice za razdoblje tijekom kojeg je uzeo slobodne dane, uključujući razdoblje tijekom kojeg je putovao.

Svjedok koji je prisustvovao istrazi vještaka mora poslati dodatne dokaze za troškove tijelu ili sudu koji je naložio istragu vještaka, koji će odrediti iznos povrata nakon primitka mišljenja vještaka.

Ako ste podnijeli građanskopravni zahtjev kao građanskopravna stranka, sud će naložiti optuženiku da plati vaše izravne troškove i izravne troškove vašeg zastupnika te naknade troškova zastupanja ako se rješenjem suda prihvati vaša građanskopravni zahtjev. Ako se zahtjev prihvati djelomično, optuženik će biti obavezan platiti razmjerni iznos troškova.

Ako ste vi zamjenski privatni tužitelj, sud će optuženiku naložiti da plati vaše izravne troškove i izravne troškove vašeg zastupnika te naknade troškova zastupanja ako tužitelja predstavlja zamjenski privatni tužitelj i sud utvrdi da je optuženik kriv.

Mogu li podnijeti žalbu ako je moj predmet zaključen izvan suda?

Žrtva može podnijeti žalbu u slučaju utvrđenom zakonom ako je istražno tijelo ili državno odvjetništvo odbilo prijavu ili okončalo istragu. Ako je prijava odbijena, žrtva može zatražiti istragu samo ako ju je ona podnijela.

Prigovor protiv odluke kojom se odbija prijava ili odluke o okončanju istrage može se podnijeti u roku od osam dana od priopćenja odluke. Ako istražno tijelo ili tužitelj koji donosi odluku ne prihvati prigovor, mora ga dostaviti tužitelju koji je nadležan za njega. Na odluku koju tužitelj donese o prigovoru ne mogu se primjenjivati daljnja pravna sredstva.

Mogu li se uključiti u suđenje?

Nakon obavijesti o optužnici, sud utvrđuje datum suđenja i poduzima radnje potrebne za suđenje, kao i za sudske pozive i obavijesti. Osobe čija je prisutnost na suđenju obvezna dobivaju sudski poziv za to suđenje, a obavijesti se šalju osobama čija je prisutnost dopuštena zakonom.

Sud donosi odluku o nalogu za dokazne radnje. Dokazni postupak počinje ispitivanjem optuženika, a žrtva je obično prvi svjedok kojeg se saslušava. Drugi svjedoci koji još nisu ispitani ne smiju biti prisutni tijekom ispitivanja nekog od svjedoka. Međutim, odstupanje od navedenog pravila dopušteno je ako se žrtva ispituje u svojstvu svjedoka. Pravni zastupnik žrtve može biti prisutan tijekom cijelog suđenja pa žrtva preko njega može dobiti obavijest o svim dokaznim postupcima koji su se dogodili u njezinoj odsutnosti.

Koja je moja službena uloga u pravosudnom sustavu? Primjerice, jesam li ili mogu li odabrati da budem: žrtva, svjedok, oštećena stranka ili privatni tužitelj?

Žrtva na temelju postupovnog prava u kaznenom postupku može imati četiri uloge:

- svjedok: osoba koja možda ima saznanja o činjenicama koje će se dokazivati
- građanskopravna stranka: žrtva koja u kaznenom postupku podnosi građanskopravni zahtjev (najčešće za naknadu štete)
- privatni tužitelj: u slučaju nekih zakonski određenih kaznenih djela, žrtva sama može predstavljati tužiteljstvo kao privatni tužitelj
- zamjenski privatni tužitelj: u slučaju nekih kaznenih djela koja inače podliježu javnom kaznenom progonu, kako je određeno zakonom, žrtva može predstavljati tužitelja.

Ako se smatra da je to nužno za dokazni postupak, žrtva je obvezna dati iskaz ili na druge načine pridonijeti postupku u onim slučajevima i onim sredstvima koji su određeni zakonom. S druge strane, žrtva sama odlučuje o tome hoće li djelovati u svojstvu građanskopravne stranke, privatnog tužitelja ili zamjenskog privatnog tužitelja.

Koja su moja prava i obveze u toj ulozi?

Žrtva u svakoj fazi kaznenog postupka ima pravo na sljedeće:

1. prisustvovati postupovnim radnjama i tijekom postupka pregledati dokumente koji se odnose na nju (osim ako je zakonom predviđeno drukčije)
2. podnositi prijedloge i primjedbe u svakoj fazi postupka
3. primati informacije od suda, tužitelja i istražnog tijela o svojim pravima i obvezama tijekom kaznenog postupka
4. podnijeti zahtjev za pravno sredstvo u slučajevima utvrđenima zakonom
5. na svoj zahtjev primiti obavijest u pogledu kaznenog djela koje se odnosi na nju o puštanju ili bijegu optuženika iz pritvora, ili puštanju ili bijegu optuženika osuđenog na određenu kaznu zatvora ili optuženika koji je na prisilnom liječenju.

Ako istražno tijelo, tužitelj ili sud smatra da je to nužno za dokazni postupak, žrtva je obvezna dati iskaz ili na druge načine pridonijeti postupku u onim slučajevima i onim sredstvima koji su određeni zakonom. To u prvom redu znači ispunjavanje obveze davanja iskaza, od koje su izuzeti predmeti u kojima se žrtvu uopće ne može saslušati kao svjedoka (npr. obveza čuvanja odvjetničke tajne, poznavanje tajne o svjedoku u svojstvu svećenika) i predmeti u kojima žrtva može odbiti dati iskaz (npr. ako je riječ o srodniku žrtve ili žrtvama koje bi na taj način sebe ili svoje srodnike izložile kaznenom progonu).

Žrtva u kaznenom postupku može sudjelovati kao građanskopravna stranka i već pri prijavljivanju kaznenog djela može navesti da namjerava izvršiti građanskopravni zahtjev (obično zahtjev za naknadu štete). Izvršenje građanskopravnog zahtjeva oslobođeno je pristojbi. Sud u tom slučaju odluku o kaznenoj odgovornosti optuženika i građanskopravnom zahtjevu donosi u jednom kaznenom postupku, što je prednost za građanskopravnu stranku jer ne mora pokretati parnični postupak. Stranka tijekom kaznenog postupka može podnijeti zahtjev za blokadu optuženikove osobne imovine ako postoje opravdani razlozi za pretpostavku da će namirenje tražbina biti

ugroženo.

U slučaju kaznenih djela određenih zakonom (napad, narušavanje privatnosti, narušavanje tajnosti prepiske, uvreda, kleveta i nepoštivanje) žrtva može djelovati u svojstvu privatnog tužitelja. U slučaju prethodno navedenih kaznenih djela žrtva mora prijaviti kazneno djelo u roku od 30 dana nakon što je saznala identitet počinitelja kaznenog djela. Žrtva u prijavi mora navesti sve dokaze o kaznenom djelu i mora izričito navesti zahtijeva li da se optuženiku izrekne kazna.

Kazneno djelo sudu se može prijaviti usmenim ili pisanim putem. Sud će naložiti istragu ako identitet počinitelja, njegovi osobni podaci ili mjesto boravišta nisu poznati ili ako je potrebno pronaći dokazna sredstva. Sud će okončati postupak ako se identitet počinitelja kaznenog djela nije mogao utvrditi tijekom istrage.

Sud će odrediti osobno saslušanje tijekom kojeg će nastojati pomiriti žrtvu i optuženika. Ako pokušaj pomirenja bude uspješan, sud će okončati postupak; u suprotnom će se postupak nastaviti na javnom suđenju.

Ako žrtva povuče optužbu ili odustane od nje, postupak će se okončati. Slične se posljedice primjenjuju ako žrtva ne bude prisutna na osobnom saslušanju ili suđenju i ne dostavi valjan razlog za izostanak unaprijed, ili ako se žrtvi nije mogao uručiti sudski poziv jer nije dostavila obavijest o promjeni adrese.

Privatni tužitelj ima puna prava koja podrazumijeva zastupanje tužitelja, uključujući prava koja se mogu ostvarivati tijekom postupka i pravo na pravna sredstva protiv odluke koju donese sud.

Nakon što se iscrpe sve mogućnosti za pravna sredstva dostupna tijekom istrage, žrtva u nekim predmetima može djelovati kao zamjenski privatni tužitelj i u takvim predmetima na sudu zastupati samu sebe. Između ostalog, možete djelovati u svojstvu zamjenskog privatnog tužitelja ako je prijava kaznenog djela odbijena ili je istraga okončana jer radnja nije činila kazneno djelo ili ako postoji bilo kakav razlog za isključenje kažnjivosti (npr. prisila i prijetnja, pogreška, nužna obrana ili neposredna opasnost). Ako je u određenim slučajevima na temelju zakona moguće djelovati kao zamjenski privatni tužitelj, tužitelj koji odlučuje o prigovoru posebno će žrtvu obavijestiti o tome.

Ako se prigovor odbije zbog odbijanja prijave ili okončanja istrage, žrtvi će se dopustiti da u službenim prostorima ureda tužitelja pregleda dokumente koji se odnose na kazneno djelo počinjeno protiv žrtve. Žrtva koja djeluje u svojstvu zamjenskog privatnog tužitelja može tužitelju podnijeti prijedlog za kazneni progon. Zamjenski privatni tužitelj obvezno mora imati pravnog zastupnika (odvjetnika). Sud donosi odluku o prihvatljivosti prijedloga za kazneni progon.

Mogu li dati izjavu tijekom suđenja ili podastrijeti dokaze? Pod kojim uvjetima?

Žrtva ima pravo da je se sasluša tijekom kaznenog postupka. U skladu s odredbama zakona, žrtva je obvezna i ima diskrecijsko pravo odlučiti hoće li sudjelovati u dokaznim postupcima. Žrtva može dati iskaz i može dostaviti dokaze na neki drugi način (npr. dostavljanjem dokumentiranih dokaza nadležnom tijelu). Žrtva može dostaviti prijedloge i primjedbe u svakoj fazi postupka. Žrtva je obično prvi svjedok kojeg se ispituje.

Nakon što tužitelj iznese argumente za tužiteljstvo, žrtva se može izjasniti i navesti želi li da se utvrdi kaznena odgovornost optuženika i kazna. Građanskopravna stranka može dati izjavu u pogledu građanskopravnog zahtjeva koji se namjerava izvršiti.

Koje ću informacije dobiti tijekom suđenja?

Svjedok koji je dobio sudski poziv na suđenje može od sudskog službenika zaduženog za svjedoke na sudu zatražiti odgovarajuće informacije. Sudski službenik zadužen za svjedoke na sudu sudski je službenik koji svjedocima pruža informacije o davanju iskaza i olakšava prisutnost svjedoka koja je za to potrebna. Potpora svjedocima ne obuhvaća informacije o predmetu i ne smije utjecati na svjedoka.

Žrtva u kaznenom postupku ima pravo dobiti informacije o svojim pravima i obvezama i o predmetu te, osim ako je zakonom predviđeno drukčije, prisustvovati postupovnim radnjama i pregledati dokumente o kaznenom djelu koje je počinjeno protiv nje te dobiti preslike tih dokumenata nakon završetka istrage.

Žrtvu se mora obavijestiti o podizanju optužnice te o svim odlukama koje se na nju odnose, kao i o konačnoj odluci.

Hoću li imati pristup sudskim spisima?

Žrtva ima pravo pregledati dokumente o kaznenom djelu koje je počinjeno protiv nje i dobiti preslike u bilo kojem trenutku nakon završetka istrage.

Sud mora osigurati pravo uvida u spise na način da se izbjegne nepotrebno objavljivanje informacija o privatnosti. Međutim, izdavanje preslika dokumenata može biti ograničeno samo zbog ljudskog dostojanstva, osobnih prava i prava na poštovanje osoba.

■ Posljednji put ažurirano: 18/07/2025

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.